

A MŰVELETI ÖSSZEKÖTŐ ÉS FELDERÍTŐ CSOPORTOK SZEREPE AZ INFORMÁCIÓK BIZTOSÍTÁSÁBAN

THE ROLE OF OPERATIONAL LIASION AND RECONNAISSANCE TEAMS IN PROVIDING INFORMATION

SZAJKÓ Gyula

(ORCID: 0000-0002-4347-4340)

szajko.gyula@uni-nke.hu

Absztrakt

A cikk áttekintést ad azokról a főbb információkról, melyek jelentős segítséget nyújthatnak egy katonai művelet logisztikai támogatásának tervezésében és szervezésében. Elemzem az információk biztosításában közreműködő műveleti összekötő és felderítő csoportok tevékenységét, valamint szerepét, majd megvizsgálom azokat a feladatokat, amelyek szükségesek egy művelet tervezéséhez.

Kulcsszavak: információ, logisztikai támogatás, többnemzeti művelet, műveleti összekötő és felderítő csoport,

Abstract

The article gives an overview about the principle information that may provide significant help to plan and organise the logistical support of military operations. The author analyses the role of Operational Liaison and Reconnaissance Teams who provide information and suggest the needed tasks,, which can be required for operational planning process.

Keywords: information, logistic support, multinational operation, Operational Liaison and Reconnaissance Team,

A kézirat benyújtásának dátuma (Date of the submission): 2018.05.23.
A kézirat elfogadásának dátuma (Date of the acceptance): 2018.07.04.

BEVEZETÉS

Az országhatáron kívüli katonai műveletek végrehajtása során a műveleti célok megvalósítására kijelölt erőknél sok esetben állandóan változó, bonyolult környezetben kell megoldaniuk azokat a feladatokat, melyek – a nemzeti, szövetségi és politikai szempontból – az elvárt végállapothoz (DE¹) vezethetnek. [1] Ilyen jellegű környezetben a műveletet irányító parancsnok számára fontos, hogy elérhetővé váljanak azok a logisztikai erőforrások és szolgáltatások, melyek a műveletek megkezdéséhez és végrehajtásához feltétlenül szükségesek.

Ezt egy több vezetési szinten elemzésre kerülő logisztikai művelettervezés biztosíthatja, mellyel garantálható, hogy az erőforrások a megfelelő mennyiségben és minőségben, a megfelelő helyen és időben, optimális költségráfordítás mellett álljanak rendelkezésre egy adott művelet teljes ciklusában.

A logisztikai támogatás tervezése, szervezése során már a feladatok megkezdésekor is információs igény jelentkezik, melyet főként műveleti összekötő és felderítő csoportok tudnak biztosítani. Szerepük nemcsak a műveletek tervezési szakaszában jelentős, hiszen az információk gyűjtésével és továbbításával a végrehajtás időszakában is segítséget nyújtanak a különböző szintű döntéshozatali folyamatokban.

A cikkben igyekszem a teljesség igénye nélkül meghatározni azokat az információkat, amelyek fontosak lehetnek egy művelet logisztikai támogatásának tervezésekor, valamint elemezni azon csoportok szerepét és tevékenységét, akik részt vesznek az adatok gyűjtésében és biztosításában.

AZ INFORMÁCIÓ SZEREPE A KATONAI (LOGISZTIKAI) MŰVELETEK SORÁN

Az információ nemcsak a társadalom mindennapjaiban van jelen, de a szervezetek működésében is meghatározó szerepet tölt be. Az információ, mint ismerethiányt csökkentő új tudás, vagy ismeret akkor jelentkezik, ha már megszereztük vagy rendelkezünk vele. [2] A civil, katonai, vezetési és irányítási feladatoknál az információ egy olyan erőforrásként funkcionál, mely nélkül egy egységet vagy intézményt nem lehet hatékonyan irányítani. Az információ, az egyre bonyolultabbá váló logisztikai rendszerekben is domináns szerepet tölt be, hiszen minél több egységből, részből áll össze egy rendszer, annál nagyobb szükség lesz koordinációra és a hozzá kapcsolódó információkra, valamint informatikai háttérre az optimális működtetés (anyagok, eszközök tervezése, gyártása, szállítása, raktározása, osztályozása stb.) eléréshez.

Ez alól a katonai ellátási rendszerek sem jelentenek kivételt. A többnemzeti (NATO², OSCE³, UN⁴) műveletek megjelenésével az erők logisztikai támogatásának megszervezése is egyre nagyobb kihívás elé állítja a tervezésben és végrehajtásban közreműködő szervezeteket. A műveletek szempontjából alapvető erőforrások és képességek tervezése egy olyan lényeges tevékenységgé fejlődött, mellyel csökkenteni lehet a résztvevő nemzetek hadszíntéri készleteinek felhalmozását és korszerűsíteni a logisztikai folyamatokat.

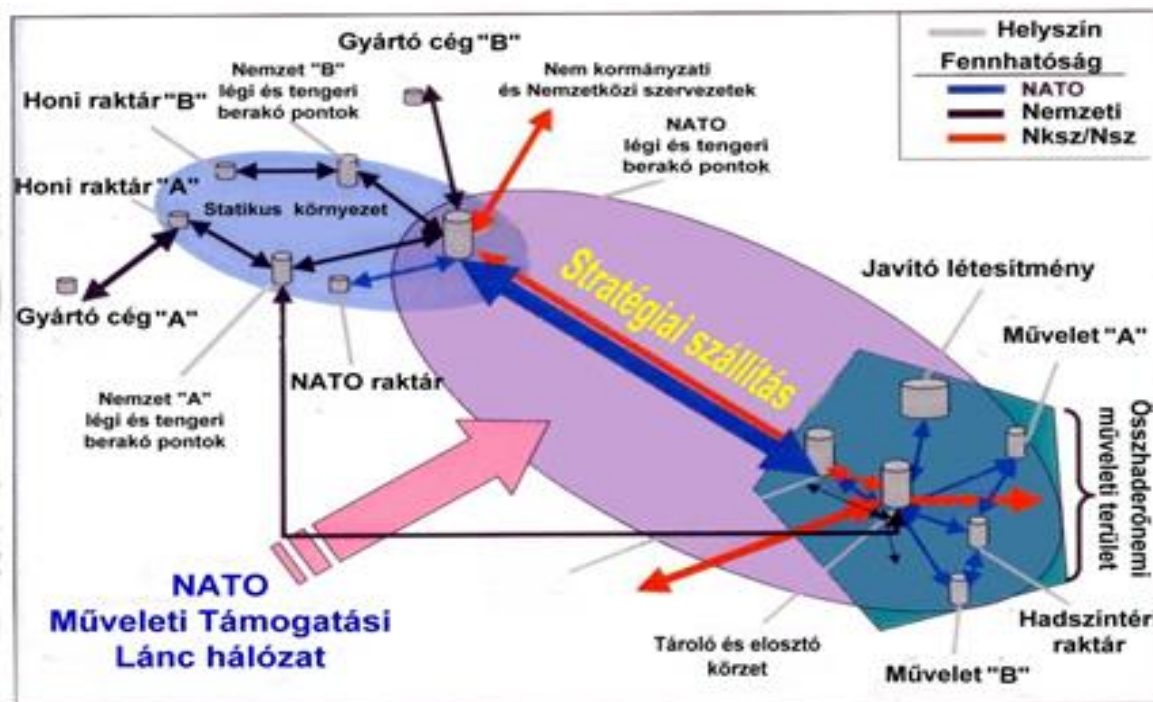
¹Desired Endstate

²North Atlantic Treaty Organization

³Organization for Security and Co-operation in Europe

⁴United Nations

A célok eléréséhez egy jól működő logisztikai rendszerre van szükség. A valós idejű információk és a hozzá kapcsolódó információs csatornák jelentős szerepet töltenek be egy katonai művelet logisztikai támogatásának tervezésekor, meglétük elengedhetetlen egy hatékony ellátási lánc kiépítéséhez, melyet az 1. számú ábra szemléltet. Az ábra egy NATO műveleti támogatási láncot mutat be, melyet különböző típusú többnemzeti műveletek támogatása során lehet alkalmazni, egy mélységében is optimalizált ellátási rendszer létrehozásához.

1. ábra A NATO Műveleti Támogatási Lánc [3]

A NATO műveleti támogatási lánc egy ellátási útvonalakon működő hálózat, mely fogadja, szállítja, tárolja, elosztja és újra elosztja az anyagokat, eszközöket és biztosítja, hogy a személyi állomány a megfelelő helyen és időben érkezzon a kijelölt célállomásra. Ennek megfelelően a műveleti logisztikai lánc menedzsment egy olyan képesség, mely a műveletet irányító parancsnok elvárásainak figyelembevételével optimalizálja, valamint rangsorolja a logisztikai erőforrások és szolgáltatások áramlását a NATO műveleti területen és azon kívül. Ezzel elérhetővé válik a hadszintéri túlbiztosítás csökkentése, az erőforrások hálózatközpontú kezelése és elosztása. [4]

Látható, hogy egy műveleti támogatási lánc kiépítéséhez és működtetéséhez a logisztikai tervezést végrehajtó (összhaderőnemi) művelettervező⁵ csoportok (továbbiakban: MTCS) számára kiemelten fontos, hogy információval rendelkezzenek a műveleti terület kritikus infrastruktúrájáról, a befogadó nemzet által nyújtott szolgáltatások lehetőségeiről, valamint a logisztikai támogatást befolyásoló környezeti hatásokról, körülményekről és kockázatokról. A pontos és megbízható (részletes) elemzés elvégzéséhez a szükséges adatok a különböző felderítő csoportoktól és az előjáró tagozattól érkehetnek a tervező csoportok részére.

A stratégiai szint által biztosított minimum információk (a művelet intenzitása, nagysága és időtartama) mellett, döntő jelentőségűek a műveleti területre elsőként települő – műveleti felderítést végrehajtó – Műveleti Összekötő és Felderítő Csoport (továbbiakban: MÖFCS (OLRT⁶)) vagy az Összhaderőnemi Logisztikai Felderítő Csoport (továbbiakban: ÖLFCS (JLRT⁷)) által biztosított adatok és elemzések. A felderítő csoportok részletes jelentéseikkel hozzájárulnak a logisztikai tervező csoportok munkálataikhoz (elemzés, értékelés) és segítik a műveletet irányító parancsnok hadműveleti törzsének döntés-előkészítő folyamatait.

A MŰVELETI ÖSSZEKÖTŐ ÉS FELDERÍTŐ CSOPORT TEVÉKENYSÉGE, SZEREPE A VALÓS IDEJŰ INFORMÁCIÓK BIZTOSÍTÁSÁBAN

Az MÖFCS és az ÖLFCS tevékenységében és összetételében egyaránt vannak hasonlóságok és különbségek.

Az MÖFCS nemzeti felelősség keretében – az összhaderőnemi parancsnok irányítása alatt – települ a műveleti területre, hogy információkat gyűjtsön a műveleti környezet elemzéséhez, értékeléséhez és ezáltal hozzájáruljon a művelettervezés folyamataihoz⁸. [5]

A felderítő csoport személyi állománya katonai és civil szakértőket is tartalmaz, akik személyügyi, hadműveleti, logisztikai és a vezetési, irányítási (C2⁹) feladatokon túl összekötő és felderítő tevékenységeket is ellátnak (2. számú ábra).

---

⁵ A katonai műveletek tervezése során az átfogó elemzéshez és értékeléshez a művelettervezés különböző vezetési szinteken (stratégiai, hadműveleti, harcászati) művelettervező csoportok aktivizálásával és meghatározott eljárásmodok alkalmazásával kerül végrehajtásra. A stratégia szinten indulnak el politikai célok és a katonai véghelyzetet globálisan átfogó koncepciók. Ezzel párhuzamosan indul el a hadműveleti szintű tervezési folyamatok, amelynek fő célja, hogy az erőforrások hatékony felhasználásával biztosítsák a stratégiai célkitűzések megvalósulását. A harcászati szintű művelettervezés küldetése, hogy az elérendő célokhoz - végrehajtói szinten - feladatokat és végrehajtó alegységeket rendeljen, mely biztosíthatja a katonai műveletek sikerességét. Ált/216 Magyar Honvédség Törzsszolgálati Szabályzata

⁶ Operational Liaison and Reconnaissance Team

⁷ Joint Logistics Reconnaissance Team

⁸ A hadműveleti szintű művelettervezés a helyzetismeret kialakításával kezdődik. Ezt követi a stratégiai környezet hadműveleti értékelése, hogy a harmadik lépésben kidolgozásra kerüljön a művelet helyzetértékelése. A hadműveleti terv kidolgozása után utolsó lépésként az átmenet/kivonás elemzésével fejeződik be az összhaderőnemi művelettervezés folyamata. Ált/216 Magyar Honvédség Törzsszolgálati Szabályzata

⁹Command and Control

OLRT tevékenysége műveleti környezetben

Műveleti összekötő feladatok	Felderítési feladatok
1. Kapcsolattartás a befogadó nemzet katonai képviselőivel	6. A hadszíntéri kikötők felderítése
2. Együttműködés a műveleti területre települt nemzetközi szervezetekkel	7. A hadszíntéri repülőterek felderítése
3. Összeköttetés kiépítése más országok küldött képviselővel	8. A műveleti környezet biztonsági értékelése
4. Kapcsolat létesítése a kormányzati és nem kormányzati szervezetekkel	9. Úthálózatok felderítése
5. Kapcsolattartás a műveleti területre települt más országok katonai képviselőivel	10. Vasútvonalak felderítése
	11. Határátkelőhelyek felderítése
	12. A műveleti területre települő parancsnokság lehetséges helyszíneinek felderítése

2. ábra Az OLRT tevékenysége műveleti környezetben (saját szerkesztés)

Az MÖFCS szakfelelősei kapcsolatot építenek ki és tartanak fent a műveleti területen állomásozó katonai szervezetek képviselőivel, a kormányzati és nem kormányzati, valamint a nemzetközi szervezetek delegált képviselőivel.

A tőlük szerzett információkkal, valamint a kikötők, repterek, úthálózatok, vasútvonalak felderítésével nemcsak a logisztikai támogatás tervezésében és szervezésében nyújtanak segítséget, de érdemben hozzájárulnak – a biztonsági környezet elemzésével – a hadműveleti helyzet valós helyzetértékelésének kialakításához is.

Az ÖLFCS – a NATO műveletek logisztikai támogatásának megszervezésében résztvevő elemként – párhuzamosan települhet az MÖFCS-vel és legfontosabb tevékenységei közé tartozik, hogy a logisztikai felderítés során szerzett információkkal támogassa az Összhaderőnemi Logisztikai Támogató Csoport (továbbiakban: ÖLTCS (JLSG¹⁰)) tervezési feladatait. Az ÖLFCS egységes műveleti utasításban (továbbiakban: EMU (SOP¹¹)) meghatározottak szerint látja el feladatait és főbb jellemzői a következők: [5]

- a) könnyű felszereléssel kerülnek ellátásra a gyors légi telepíthetőség érdekében;
- b) rugalmas a méretét és képességeit tekintve az önálló feladatellátáshoz;
- c) megfelelő információs rendszerrel kell rendelkezniük;

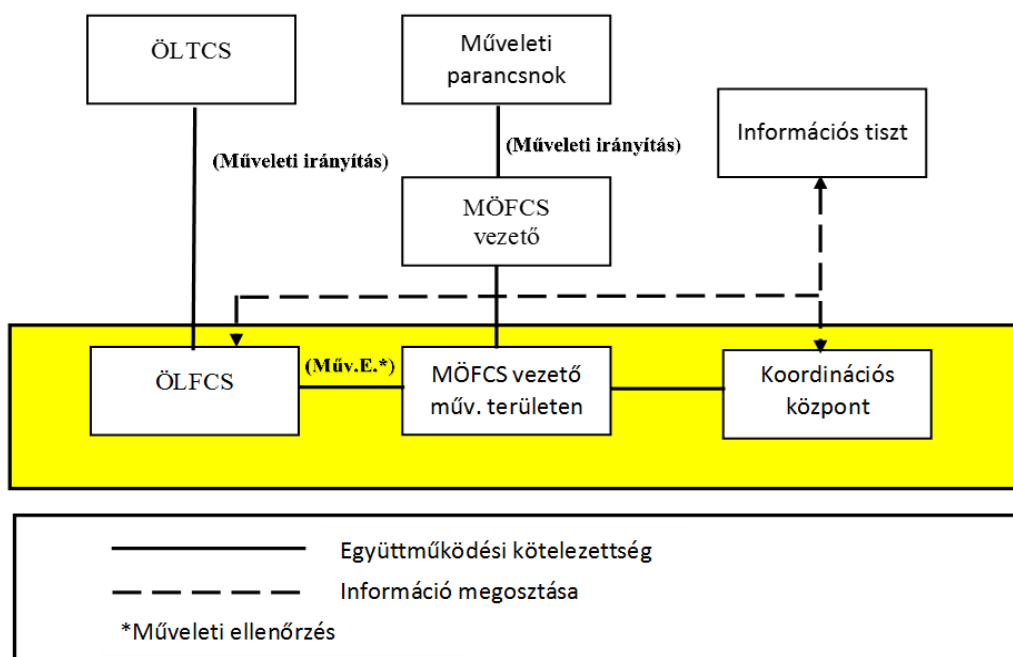
¹⁰Joint Logistic Support Group

¹¹Standard Operating Procedures

- d) limitált készleteket biztosítanak részükre, melyek 10 napra elegendőek, és a továbbiakban a helyi infrastruktúrára és a befogató nemzeti támogatás (továbbiakban: BNT (HNS¹²)) keretében nyújtott szolgáltatásokra támaszkodhatnak;
- e) korlátozott önvédelmi eszközökkel rendelkeznek, ennek megfelelően nem folytatnak felderítési tevékenységet a kijelölt műveleti területen, abban az esetben, ha a helyszínen nem garantálható a csoport biztonsága;
- f) az ÖLTCS parancsnokának utasításait betartva látja el feladatait.

Az ÖLFCS személyi állománya maximum 15 főből áll és főként a helyi szervezetekkel, hatóságokkal, valamint a kormányzati, illetve nem kormányzati szervek képviselőivel folytatnak tárgyalásokat. A logisztikai felderítési feladatok között kiemelt szerepet tölt be azon helyszínek kutatása, tartalmazva a légi és tengeri kikötőket, létfontosságú úthálózatokat és létesítményeket, melyekkel biztosítható az erők fogadása, állomásoztatása és továbbmozgatása. További feladatuk, hogy adatokat gyűjtsenek az ÖLTCS hadszíntéri parancsnokság „jövőbeni” területének és a főerők gyülekezési körletének kijelöléséhez. Emellett konzultációkat folytatnak a befogató nemzeti támogatás keretében nyújtható szolgáltatásokról, a hozzájuk kapcsolódó esetleges korlátozásokról, adókról. Ezek az információk kulcsfontosságúak egy többnemzeti művelet logisztikai támogatásának megtervezésekor és szervezésekor. A hatékony munkavégzés érdekében az ÖLFCS összekötőket küldhet az MÖFCS-hez, hogy a felderítések során szerzett információk mindkét csoport számára elérhetővé váljanak. (3. számú ábra).

Műveleti irányítás, ellenőrzés vázlat

3. ábra Az MÖFCS és az ÖLFCS műveleti irányítás és ellenőrzés vázlata (saját szerkesztés) [7]

A hadszíntéri információszerzési folyamatok zavartalan végrehajtását a felderítő csoportok közötti együttműködési kötelezettség és a vezetési, irányítási rend biztosítja. Így elkerülhető a koordinátlanság, valamint az adatok, elemzések átcsoportosításával – az előljárói tagozat felé

¹²Host Nation Support

történő továbbítással – biztosítható a valós helyzetismeret kialakítása, illetve a tervező csoportok munkájának hathatós segítése. Az ÖLFCS szükség esetén az MÖFCS részeként is települhet, de fontos megjegyezni, hogy ebben az esetben is csak az ÖLTCS érdekében fogja feladatait ellátni, szorosan együttműködve az MÖFCS szakértőivel. [5]

Lényegét tekintve a főbb különbségek az ÖLFCS és az MÖFCS között, hogy míg az MÖFCS személyi állománya állandó – felépítése tükrözi egy összhaderőnemi törzs jellemzőit tartalmazva civil szakértőket és tanácsadókat – addig az ÖLFCS személyi állománya és felszerelése a körülményektől, valamint az adott művelet sajátosságaitól függően kerül kialakításra. Ezen kívül az MÖFCS az összhaderőnemi parancsnok előretolt elemeinek részeként települ a műveleti területre, hogy a felderítési és összekötői feladatok végrehajtásán keresztül hozzájáruljon a korai helyzetismeret kialakításához és a művelet befejezéséig információkkal és elemzésekkel támogassa a hadszínterre települt erők munkáját. [5] Az ÖLFCS a logisztikai támogató csoport előretolt elemeként elsőként érkezik a műveleti területre, hogy segítse a hadszíntéri logisztikai támogatás tervezését, szervezését, majd az erők beérkezésekor az ÖLTCS törzsébe történő integrálódással végezze tovább feladatait.

Bár a két felderítő csoport különbözik egymástól, azonban szerepük rendkívül fontos, mind a tervezési folyamatokban, mind pedig a logisztikai támogatás megszervezésében.

BEFEJEZÉS

A műveleti összekötő és felderítő csoportok tevékenységét vizsgálva megállapítom, hogy szerepük egy többnemzeti katonai művelet logisztikai támogatásának megtervezésekor és megszervezésekor kulcsfontosságú. Az általuk biztosított információk és elemzések kezdeti feltételként jelennek meg a tervezési feladatok végrehajtása során, továbbá jelentéseikkel támogatják a műveletet irányító parancsok döntéselőkészítő folyamatait. Így a felderítő csoportok tevékenységükkel jelentősen hozzájárulnak a műveleti célkitűzések megvalósításához. Ennek ellenére a szabályzóban csak részben kerültek kidolgozásra a működésükre vonatkozó feltételek.

Az ÖLFCS részére az EMU-ban meghatározottak azok a feladatok, melyekkel a működését megkezdheti, azonban a részletes feladatai még nem lettek kidolgozva. Az MÖFCS-nek viszont nincs a Magyar Honvédségben hasonló megfelelője, amely az összhaderőnemi művelettervezést végző törzseknek a munkáját segítené.

A logisztikai felderítés, mint definíció és a hozzá kapcsolódó további tevékenységek (típusai, követelmények, szabványosítás, stb.) körét a hazai doktrína tárgyalja,¹³ viszont nem említ csoportot vagy szervezetet, melyeknek az a feladata, hogy a hadszíntéren információkat gyűjtsön és ezáltal hozzájáruljon a logisztikai támogatás megtervezéséhez és megszervezéséhez. Az MÖFCS létrehozását az indokolja, hogy jelenleg a Magyar Honvédség a világ szinte minden pontján megközelítőleg 20 misszióban és mintegy 1000 fővel vesz részt különböző béketámogató műveletekben és alkalmazásával növelni lehetne a logisztikai támogatás tervezésének és az ellátási lánc működtetésének hatékonyságát.

---

¹³ Ált/217 Magyar Honvédség Összhaderőnemi Támogatási Doktrína

FELHASZNÁLT IRODALOM

- [1] BÁRÁNY Z.: *A hadműveleti szinten végrehajtott művelettervezés folyamata*, Honvédségi szemle 142. évfolyam 2014./2 52-68. o.
- [2] CHIKÁN A.: *Bevezetés a vállalatgazdaságtanba*, Budapest, Aula Kiadó, 2010. ISBN 978 963 9698-11-6
- [3] VENEKEI J.: *A katonai logisztikai ellátási lánc koncepció fejlesztésének és alkalmazásának lehetőségei a Nemzeti Közszolgálati Egyetem alap- és mesterszakjainak multinacionális gyakorlati képzési programjaiban*, doktori (PhD) értekezés, Budapest, 2015.
- [4] *Magyar Honvédség Összhaderőnemi Logisztikai Támogatás Doktrína* (3. kiadás), Budapest, Magyar Honvédség, 2015. 7-8. o.
- [5] *Joint Logistic Support Group Standard Operating Procedure* 701.03. 2011. 3-7. o.